

Analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća u predstečajnom postupku

Šopar, Melani

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:326170>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerađivanja 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-24**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Melani Šopar

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANOG PODUZEĆA U
PREDSTEČAJNOM POSTUPKU

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ź D I N

Melani Šopar

Matični broj : 45504/17-R

Studij : Ekonomika poduzetništva

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANOG PODUZEĆA U
PREDSTEČAJNOM POSTUPKU**

ZAVRŠNI RAD

Mentorica:

Dr. sc. Suzana Keglević Kozjak

Varaždin, 2020.

Melani Šopar

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada. Za bilo kakve netočnosti u činjenicama ili rasuđivanju preuzimam punu odgovornost.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

U radu se pomoću metoda vertikalne i horizontalne analize financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja promatra kvaliteta poslovanja odabranog poduzeća nad kojim je 2013. godine proveden predstečajni postupak. Razdoblje promatranja je od 2008. do 2018. godine. Cilj rada je utvrditi je li predstečajni postupak doprinio poboljšanju kvalitete poslovanja promatranog poduzeća. Stoga, kako bi se zadovoljio navedeni cilj rada, financijski izvještaji su promatrani u petogodišnjem razdoblju prije, i petogodišnjem razdoblju nakon pokrenutog predstečajnog postupka. Vrijednost kratkotrajne imovine se smanjila tijekom višegodišnje krize, što je utjecalo na nabavu potrebnih sirovina i materijala, ali i gotovih proizvoda. Dugotrajna imovine se povećala, a nakon sklopljene predstečajne nagodbe, bilježila je pad uzrokovan smanjenjem materijalne imovine. Vrijednosti kapitala i rezerve su oscilirale zbog prenesenih gubitaka i gubitaka poslovnih godina. Dugoročne i kratkoročne obveze tijekom svih godina malo su oscilirale. Kod računa dobiti i gubitka, uočeno je da poduzeće ostvaruje dobit samo u prvoj godini promatranja, a nakon prve godine, poduzeće ostvaruje gubitak. Rezultati istraživanja ukazuju da je predstečajni postupak održao vremenski neograničeno poslovanje promatranog poduzeća. Međutim, nije poboljšao kvalitetu poslovanja. Poduzeće je i dalje ostalo prezaduženo, neefikasno i nerentabilno.

Ključne riječi: financijski pokazatelji, analiza financijskih izvješća, predstečajni postupak

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Metode i tehnike rada.....	2
3. Pravni i ekonomski institut predstečajnog postupka u Republici Hrvatskoj.....	5
4. Analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća prije ulaska u predstečajni postupak.....	11
4.1. Prikaz financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2008. do 2013. godine.....	11
4.2. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2008. do 2013. godine.....	14
4.2.1. Vertikalna analiza odabranog poduzeća za razdoblje od 2008. do 2013.	14
4.2.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja za razdoblje od 2008. do 2013. godine.....	16
4.3. Financijski pokazatelji u razdoblju od 2008. do 2013. godine.....	18
4.3.1. Pokazatelji stabilnosti poslovanja.....	18
4.3.2. Pokazatelji uspješnosti poslovanja.....	20
5. Analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća poslije ulaska u predstečajni postupak.....	22
5.1. Prikaz financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2009. do 2018. godine.....	22
5.2. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2009. do 2018. godine.....	24
5.2.1. Vertikalna analiza odabranog poduzeća za razdoblje od 2014. do 2018. godine.....	24
5.2.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja za razdoblje od 2014. do 2018. godine.....	26
5.3. Financijski pokazatelji u razdoblju od 2009. do 2018. godine.....	28
5.3.1. Pokazatelji stabilnosti poslovanja.....	28
5.3.2. Pokazatelji uspješnosti poslovanja.....	30
6. Komparacija rezultata poslovanja odabranog poduzeća prije i nakon provedenog predstečajnog postupka.....	32
6.1. Komparacija odabranih podataka iz bilance.....	32
6.2. Komparacija odabranih podataka iz računa dobiti i gubitka.....	33
6.3. Komparacija odabranih financijskih pokazatelja.....	34
7. Zaključak.....	36
Popis literature.....	38
Popis tablica.....	39

1.Uvod

Tijekom 2012. godine, u Republici Hrvatskoj, donesen je *Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi* kako bi se nelikvidnim i prezaduženim poduzetnicima omogućio opstanak na tržištu. Poduzeća koja se nađu u predstečajnom postupku, poštuju odrednice i temeljna pravila poslovanja kao i faze predstečajnog postupka. Pruža se prilika poduzećima za oporavak, popravak likvidnosti i zaduženosti. Ovim radom nastoji se istražiti može li nelikvidno i nesolventno poduzeće koje se nađe u predstečajnom postupku, unaprijediti kvalitetu svoga poslovanja. Ono će se temeljiti na prikazu rezultata iz financijskih izvještaja i vertikalnoj i horizontalnoj analizi glavnih financijskih izvještaja poduzeća – bilanci, te računu dobiti i gubitka.

Cilj ovog rada je istražiti pravni i ekonomski institut predstečajnog postupka u Republici Hrvatskoj, te analizirati poslovanje poduzeća koje je tijekom 2013. godine pokrenulo predstečajni postupak. Analiza se provodi za vremensko razdoblje od deset godina, odnosno pet godina prije predstečajnog postupka i pet godina nakon predstečajnog postupka za vremensko razdoblje od 2008. do 2018. godine. U analizu ulaze pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti. Vertikalnom i horizontalnom analizom analiziraju se temeljni financijski izvještaji.

Sadržaj ovog rada podijeljen je na sedam međusobno povezanih poglavlja i njima pripadajućim potpoglavljima. Prvi uvodni dio rada približava temu rada čitatelju, odnosno objašnjava ključne pojmove koji se koriste u radu i naglašava njihovu važnost. Drugi dio rada pruža informacije o metodama i tehnikama koje su korištene pri izradi ovog rada. Treći dio rada odnosi se na pravni i ekonomski institut predstečajnog postupka u Republici Hrvatskoj. U tom dijelu objašnjavaju se odredbe postupka predstečajne nagodbe, temeljna pravila financijskog poslovanja i faze predstečajnog postupka. U četvrtom dijelu rada analiziraju se financijska izvješća odabranog poduzeća prije ulaska u predstečajni postupak kroz prikaz rezultata temeljnih financijskih izvješća, te vertikalnom i horizontalnom analizom i podjelom pokazatelja na pokazatelje sigurnosti i pokazatelje uspješnosti. U petom dijelu analiziraju se financijski izvještaji odabranog poduzeća poslije ulaska u predstečajni postupak. Komparacija rezultata poslovanja odabranog poduzeća prije i nakon provedenog predstečajnog postupka nalazi se u šestom dijelu, a na samom kraju rada nalazi se zaključak, izveden na temelju informacija i provedenih analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća.

2. Metode i tehnike rada

Za potrebe izrade ovog rada korišteni su sekundarni izvori informacija. Tako su informacije o predstečajnom postupku prikupljene iz Stečajnog zakona, Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, raznih knjiga, znanstvenih članaka i web stranica. Za praktični dio, odnosno, izradu tablica i grafikona, korišteni su podaci preuzeti sa stranice Registra javno dostupnih godišnjih financijskih izvještaja poduzeća (RGFI) i Burze.hr.

Prilikom izrade ovog završnog rada korištene su slijedeće znanstvene metode: metoda analize, metoda deskripcije, metoda apstrakcije, metoda generalizacije, komparativna i statistička metoda te matematička metoda. Metodom analize, kompleksniji pojmovi financijskih izvještaja pretvoreni su u zaključke, odnosno promjene koje su nastale u temeljnim financijskim izvještajima potkrijepljene su bilješkama uz financijske izvještaje i ostalim izvorima sa interneta. Također, ovom metodom izračunati su i interpretirani financijski pokazatelji za promatrano razdoblje poduzeća. Pomoću metode deskripcije, opisivali su se financijski izvještaji i očitavale su se činjenice zabilježene u glavnim financijskim izvještajima promatranog poduzeća. Metodom generalizacije izvedeni su opći zaključci pojedinačnih opažanja, tako da se od nekih pojedinačnih financijskih pokazatelja zaključivalo o likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti i sl. Komparativnom metodom provedena je usporedba financijskih pokazatelja, odnosno pojedini pokazatelj uspoređivao se kroz promatrane godine, a zatim se uspoređivao sa standardnim veličinama koje bi trebalo ostvariti. Pomoću statističke metode analizirale su se pojave na temelju grafikona i analiziranih pokazatelja. Korištena je pri izradi tablica koje prikazuju financijske izvještaje poduzeća, a uz nju su korištene i matematička metoda za izvođenje operacija izračunavanja glavnih pozicija u izvještajima te metoda apstrakcije pri izradi grafikona.

Što se tiče praktičnog dijela, rad se odnosi na provedbu horizontalne i vertikalne analize financijskih izvještaja te izračuna financijskih pokazatelja. Godišnji financijski izvještaji koji su potrebni za provođenje analize su bilanca, račun dobiti i gubitka. Bilanca je *„temeljni financijski izvještaj koji sistematizirano prikazuje stanje, imovinu, obveze i kapital u određenom vremenskom trenutku“* (Sačer, Sever Mališ i Žager, 2008, str. 53). Račun dobiti i gubitka *„prikazuje prihode i rashode i njihovu razliku dobit ili gubitak u određenom obračunskom razdoblju“* (Žager i sur. 2017, str. 109).

Kako bi poduzeće poslovalo stabilno i uspješno, važno je izračunati pokazatelje kako bismo mogli dobiti potrebne rezultate i informacije. Financijski pokazatelji mogu se podijeliti u dvije skupine, s obzirom na vremensku dimenziju. Prva skupina pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar godinu dana, a druga skupina pokazatelja odnosi se

na one pokazatelje kod kojih se promatra poslovanje poduzeća na točno određeni trenutak i podudara se sa točno određenim trenutkom sastavljanja bilance i financijskim položajem poduzeća. Kriterij sigurnosti odnosi se na likvidnost poslovanja, financijsku stabilnost i zaduženost poduzeća, a kriterij uspješnosti, odnosno efikasnosti, osigurava profitabilnost ili rentabilnost poduzeća (Žager i sur., 2008, str. 243).

Obuhvaćene skupine pokazatelja koje su analizirane unutar ovog rada su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i pokazatelji profitabilnosti. Pokazatelji likvidnosti „stavljaju u odnos kratkoročne obveze s tekućim izvorima da bi pokrili kratkoročne obveze“ (Žager i sur., 2008, str. 248). Pokazatelji zaduženosti „mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava“ (Žager i sur., 2008, str. 250). Pokazatelji aktivnosti „mjere koliko efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse (imovinu), a koeficijent obrtaja mora biti što veći, odnosno vrijeme vezivanja ukupne imovine i pojedinih vrsta imovina mora biti što kraće“ (Žager i sur., 2008, str. 251). Pokazatelji ekonomičnosti „mjere omjer prihoda i rashoda, tj. prikazuju koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda“ (Žager i sur., 2008, str. 252). Pokazatelji profitabilnosti „mjere povrat uloženog kapitala (tuđeg i vlastitog), a što se tiče rentabilnosti vlastitog kapitala i imovine te kamate stope, ti pokazatelji nastoje održati cijenu korištenja tuđeg kapitala te se može doći do zaključka o stupnju korištenja financijske poluge“ (Žager i sur., 2008, str. 253). Svaka skupina pokazatelja izračunata je na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja koji su javno dostupni na stranicama Registra godišnjih financijskih izvještaja (RGFI) i Burze.hr.

U pokazatelje stabilnosti poslovanja mogu se svrstati pokazatelji likvidnosti i zaduženosti zbog toga što ti pokazatelji ukazuju na financijski položaj poduzeća. U pokazatelje uspješnosti poslovanja mogu se svrstati pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i aktivnosti jer su to pokazatelji koji ukazuju na uspješnost, odnosno efikasnost poslovanja. Što se tiče pokazatelja aktivnosti, to su pokazatelji koji mogu biti i pokazatelji sigurnosti i uspješnosti jer koeficijent obrtaja sredstva s jedne strane utječe na likvidnost i stabilnost poduzeća, a s druge strane utječe na rentabilnost poslovanja. S obzirom na to da su kriteriji sigurnosti i uspješnosti u kratkom roku suprotstavljeni, u dugom roku sigurnost uvjetuje uspješnost, te vrijedi i obrnuto. (Žager i sur., 2008, str. 251).

U nastavku je prikazana tablica formula (Tablica 1.) koje su korištene prilikom izračuna financijskih pokazatelja.

Tablica 1: Formule za izračun financijskih pokazatelja

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI		
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + potraživanja	kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital i rezerve + dugoročne obveze
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	kapital i rezerve	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	kapital i rezerve
Pokriće troškova kamata	zarade prije kamata i poreza	rashodi od kamata
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + troškovi amortizacije
Stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina
POKAZATELJI AKTIVNOSTI		
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihodi od prodaje	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI		
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja - prodaje	prihodi od prodaje	rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI		
Neto marža profita	neto dobit + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Bruto marža profita	dobit prije poreza + kamate	neto marža profita
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + rashodi od kamata	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + kamate	ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	kapital i rezerve

(Vlastita izrada prema Žageru, 2008, str. 245-246)

3. Pravni i ekonomski institut predstečajnog postupka u Republici Hrvatskoj

3.1. Odredbe predstečajnog postupka

Financijska kriza koja je započela 2007. godine u Sjedinjenim Američkim Državama padom cijena nekretnina, zahvatila je i Hrvatsku 2008. godine. Pojavom krize kako u Hrvatskoj, tako i u brojnim državama diljem svijeta, motiviralo je mnoge države, odnosno njihova gospodarstva, na promjenu zakona kako bi se omogućilo gospodarskim subjektima promišljanje o daljnjem poslovanju. Kriza je onemogućila likvidnost i solventnost brojnim gospodarskim subjektima, te obavljanje redovitih poslova bez poteškoća i napora. Zbog raznih pojava ekonomskih i financijskih kriza donesena je odluka o novom zakonu. „*Vlada Republike Hrvatske donijela je 1. listopada 2012. godine Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*“ (u nastavku teksta ZFPPN) (Jelinić, 2017, str. 223).

Pravni institut predstečajne nagodbe donesen je 28. rujna 2012. godine. Dužnik prema tom pravnom institutu može predložiti otvaranje postupka predstečajne nagodbe u situaciji nelikvidnosti i nesolventnosti. Otvaranje postupka nagodbe može predložiti jedino dužnik koji posjeduje imovinu, posjeduje malo imovine ili njegova imovina nema vrijednosti. Do donošenja odluke o postupku predstečajne nagodbe nije dopušteno pokretanje stečajnog postupka. Također, prijedlog za otvaranje postupka ne dopušta se u slučaju da već postoji pokrenut stečajni postupak nad dužnikom (Barišić, Benc, Kontrec, Redžić, 2012, str. 103).

Kako je Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi stupio na snagu 1. listopada 2012. godine, zbog raznih izmjena i dopuna, nove uredbe o izmjenama i dopunama stupile su na snagu 7. rujna 2013. godine. Uredbe o dopunama i izmjenama o Zakonu o predstečajnom postupku bile su na snazi do 1. rujna 2015. godine zbog pojave Stečajnog zakona (Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi [ZFPPN], 2015, NN 71/15).

Uz reforme stečajnog postupka, česti su bili pokušaji uvođenja procedura koje bi omogućile gospodarskim subjektima da na što učinkovitiji način reagiraju na reorganizaciju svog poslovanja, kao i insolventnost, te da prevladaju krizu uz određene sankcije dužnika, umjesto njihova alimentiranja (Maganić A., 2015, str. 1).

"Općim odredbama, ovim Zakonom se uređuje:

- 1. Financijsko poslovanje poduzetnika*
- 2. Rokovi ispunjenja novčanih obaveza i pravne posljedice zakašnjenjem s ispunjenjem novčanih obaveza*
- 3. Postupak predstečajne nagodbe*
- 4. Financijski nadzor trgovačkih društava i pravnih osoba s javnim ovlastima, te druga pitanja s time u vezi" (ZFPPN, GLAVA I.,1.Opće odredbe, Članak 1. NN 81/13, 71/15).*

U Republici Hrvatskoj, pobijanje predstečajne nagodbe prema postojećem zakonskom uređenju, potpuno je onemogućeno. Temeljni razlog tome je rješenje koje se odnosi na primjenu pravila o pobijanju sudske nagodbe, a nisu zakonom propisana. Osobe koje su prisustvovala i sudjelovale u zaključenju predstečajne nagodbe, bile su zainteresirane za njezino pobijanje, te je bilo važno odrediti koje osobe će biti aktivno, a koje pasivno legitimirane, da bi pobijanje bilo omogućeno (Maganić A., 2018).

3.2. Temeljna pravila financijskog poslovanja poduzeća u predstečajnom postupku

Temeljna pravila financijskog poslovanja odnose se na primjenu općih odredba o financijskom poslovanju. Pravila financijskog poslovanja odnose se na: *„trgovačka društva, dionička društva, financijske institucije, kreditne unije, investicijska društva i društva za upravljanje investicijskim fondovima, kreditne institucije, društva za osiguranje i reosiguranje, leasing društva, institucije za platni promet čija je pretežita djelatnost pružanje platnih usluga i institucije za elektronički novac čija je pretežita djelatnost izdavanje elektroničkog novca" (ZFPPN, GLAVA II. Odjeljak 1. Primjena odredbi o financijskom poslovanju, Članak 4., stavka 3).*

Temeljno pravilo kod financijskog poslovanja odnosi se na upravljanje rizicima. Pod pojmom rizika podrazumijevaju se *„svi rizici kojima je društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u poslovanju, osobito kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik i rizik likvidnosti" (ZFPPN, GLAVA II. Odjeljak 3. Rizici u financijskom poslovanju, Članak 7., stavka 3).*

S jedne strane, rizik da se mogu izgubiti uložena novčana sredstva zbog zakašnjenja dužnika je kreditni rizik. S druge pak strane, imamo tržišni rizik koji se može dogoditi zbog

promjene cijena neke robe, valute ili promjena kamatnih stopa. Jedan od specifičnih rizika je operativni rizik kod kojeg dolazi do velikih gubitaka prouzročenih greškom, prekidom ili štetom. Rizik likvidnosti je rizik od gubitka koji može uslijediti zbog nemogućnosti ispunjenja dospjelih obveza društva (ZFPPN, 2015, NN 71/15).

Kod temeljnih pravila financiranja poduzeća u predstečajnoj nagodbi, uprava je dužna osigurati sve potrebne mjere i postupati u skladu s pravilima kako bi se omogućilo društvu obavljanje poslovanja bez utjecaja rizika. Redovito je dužna upravljati rizikom likvidnosti društva, raspolagati sredstvima i pratiti društva u ostvarenju adekvatnosti u kapitalu. Do neadekvatnosti u kapitalu dolazi kada društvo ostvari gubitak iz tekuće godine, s gubicima koji su se prenosili i nadmašili polovinu visine temeljnog kapitala kojim društvo raspolaže. Ukoliko dođe do takve situacije, utoliko je dužnost Uprave provesti nekoliko ključnih koraka, a najbitniji korak je analizirati načine kojima je nastala takva situaciju u roku od 8 dana, te predložiti mjere za ostvarenje adekvatnosti kapitala društva. Dužnost Nadzornog odbora je pratiti likvidnost i solventnost društva (ZFPPN, 2015, NN 71/15).

Rok za ispunjenje obveza između poduzetnika u obavljanju transakcija je 60 dana. Između poduzetnika i osobe javnog prava u kojem je osoba javnog prava dužnik obveze, rok za ispunjenje novčane obveze može se ugovoriti do 30 dana. Ako ugovorom nije ugovoren rok, dužnik prema tome mora ispuniti obvezu u roku od 30 dana bez obzira je li dobio poziv vjerovnik ili nije. Rokovi započinju od dana kad dužnik primi račun ili zahtjev za isplatu i od dana kada vjerovnik ispuni obvezu, a vrijede do dana kad dužniku istekne rok za pregled predmeta koji je ugovorena obveza. Ako dođe do zakašnjenja plaćanja novčane obveze, dužnik je dužan vjerovniku platiti glavnica i kamate. Situacija u kojoj se može vjerovnicima isključiti pravo na kamate zbog kašnjenja s plaćanjem je situacija u kojoj je odredba ugovora ništena. Odredba ugovora između poduzetnika može biti ništena ako je ugovoreno da je rok ispunjenja obveze duži od 60 dana, a rok za pregled predmeta duži od 30 dana. Što se tiče ništene ugovorne odredbe između osoba javnog interesa i poduzetnika, odredba može biti ništena ako je rok ispunjenja obveze i rok za pregled predmeta obveze duži od 30 dana (ZFPPN, 2015, NN 81/13).

Poduzetnik postaje nelikvidan u situaciji kada kasni 60 dana u ispunjenju obveza, a iznos prelazi 20% iznosa kratkoročnih obveza, i u situaciji kada kasni 30 dana sa isplatom plaće. U tim slučajevima poduzetnik ne smije obavljati nikakva druga plaćanja koja nisu važna za redovito odvijanje poslovanja i obavljati neke druge radnje koje bi prouzročile posljedice. Kada poduzetnik postaje prezadužen i nesposoban za plaćanje svojih obveza nastaje insolventnost (ZFPPN, 2015, NN 144/12, 81/13).

3.3. Faze predstečajnog postupka

Predstečajni postupak provodi se u nekoliko faza. U prvoj fazi javljaju se tijela u predstečajnom postupku. Prema Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi koji je donesen 2012. godine, nagodbeno vijeće i povjerenik bili su tijela predstečajnog postupka. Stupanjem na snagu Stečajnog zakona 2015. godine prestale su vrijediti odredbe donesene 2012. godine o postupku predstečajne nagodbe. Tijela predstečajnog postupka čine sud i povjerenik. Sud odlučuje o tražbinama, otvaranju i obustavi postupka. Također, nadzire rad Financijske agencije i imenuje, razrješava i nadzire rad povjerenika. Najvažnije dužnosti povjerenika u predstečajnom postupku su ispitivanje i nadziranje poslovanja, imovine i obveze dužnika. Dužnost povjerenika je ispitati istinitost tražbina, izdavanje naloga, nadzirati potpunost namirenih troškova i sl. (Stečajni zakon [SZ], GLAVA II., 1. Tijela predstečajnog postupka, Članak 21.-24.).

U drugoj fazi dolazi do pokretanja predstečajnog postupka. Prijedlog za otvaranje postupka dužan je i ovlašten podnijeti dužnik ili vjerovnik. Isprave koje je podnositelj prijedloga dužan dostaviti su: financijski izvještaji koji ne smiju biti stariji od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga, i moraju biti u skladu sa Zakonom o računovodstvu, opis pregovora s vjerovnicima, dokaz o ukupnoj aktivi i ukupnom prihodu za prethodnu godinu i plan restrukturiranja. Podnositelj prijedloga dužan je uplatiti predujam za troškove u iznosu od 5.000,00 kuna. U slučaju da postoji više prijedloga, svaki od podnositelja dužan je uplatiti predujam za troškove u jednakom iznosu. Ako podnositelj ne uplati predujam, sud može odbaciti prijedlog kao nedopušten. Što se tiče plaćanja, dužnik smije izvršavati samo plaćanja za obavljanje redovitog poslovanja. Za otvaranje postupka sud je dužan odlučiti o prijedlogu u roku od 8 dana od dana kad se podnese potpuni prijedlog (SZ, GLAVA II., 2. Pokretanje predstečajnog postupka, Članak 25.-32.).

Nakon pokretanja, slijedi otvaranje predstečajnog postupka. Nakon utvrđenih ispunjenih pretpostavki koje su bitne za otvaranje predstečajnoga postupka, sud donosi odluku o otvaranju predstečajnog postupka. Imenuje povjerenika i odluka se objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Financijskoj agenciji sud dostavlja rješenje o otvaranju predstečajnog postupka. U slučaju protivljenja rješenju o otvaranju predstečajnog postupka, pravo na žalbu ima osoba koja je ovlaštena za zastupanje dužnika po zakonu i dužnik pojedinac. Podnositelj prijedloga može imati pravo žalbe u slučaju da se protivi rješenju o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka (SZ, GLAVA II., 3. Otvaranje predstečajnog postupka, Članak 33.-34.).

U četvrtoj fazi predstečajnog postupka utvrđuju se tražbine. U slučaju kada prijavljena tražbina bude osporena, dužnost podnositelja prijave je za prijavu svake tražbine platiti naknadu Financijskoj agenciji u iznosu od 2% od iznosa tražbine. Tražbinu može usporiti jedino vjerovnik drugom vjerovniku, a osporavanje se podnosi Financijskoj agenciji na obrascu. Dužnost Financijske agencije je sastaviti tablicu svih prijavljenih i osporenih tražbina na propisanom obrascu. Rad financijske agencije nadzire sud, a u slučaju poduzimanja radnji koje nisu u skladu sa Stečajnim zakonom, sud može kazniti financijsku agenciju novčanom kaznom od 50.000,00 kuna. Sud je dužan ispitati prijavljene tražbine na ročištu gdje sudjeluju imenovani povjerenik te osobe koje su prijavile tražbinu, odnosno dužnik i vjerovnik. Tijela državne vlasti i Republika Hrvatska oslobođeni su plaćanja naknade za prijavu tražbine (SZ, GLAVA II., 4.Utvrđivanje tražbine, Članak 35.-51.).

Nakon utvrđivanja tražbina slijedi raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja. Dužnik je dužan najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama dostaviti sudu izmijenjen plan restrukturiranja, u slučaju da plan ne obuhvaća sve utvrđene i osporene tražbine. Ročište za glasovanje o planu restrukturiranja mora se održati najkasnije 30 dana od dana o utvrđenim i osporenim tražbinama, a vjerovnici odlučuju glasanjem. U slučaju odgode ročišta, ročište se odgađa na rok od 8 dana, a odgoditi se može samo jedanput. Kad vjerovnici prihvate plan restrukturiranja, sud rješenjem potvrđuje predstečajni sporazum i prihvaća plan (SZ, GLAVA II., 5. Raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranju, Članak 52.-62.).

Šesta faza odnosi se na obustavu predstečajnog postupka. Postupak se mora završiti u roku od 120 dana od podnesenog prijedloga. Također, sud na prijedlog dužnika može produžiti rok za 90 dana u slučaju kad smatra da bi to bilo isplativo i prihvatljivo za sklapanje sporazuma. Do obustave postupka dolazi kada se sporazum ne potvrdi u zadanim rokovima. (SZ, GLAVA II., 6.Obustava predstečajnog postupka, Članak 63.-64.).

Zadnja faza odnosi se na pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka. Do pravnih posljedica dolazi u trenutku objave na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Od dana otvaranja do dana zatvaranja predstečajnog postupka nije dozvoljeno pokrenuti parničke, upravne, ovršne i postupke osiguranja protiv dužnika (SZ, GLAVA II., 7.Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka, Članak 65.-74.).

„Prava na koja predstečajni postupak ne utječe su :

- *pravo odvojenoga namirenja razlučnih i izlučnih vjerovnika*
- *tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti*
- *mjere osiguranja u kaznenom postupku*
- *porezne postupke utvrđivanja zlouporabe prava“ (SZ, GLAVA II., 7. Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka, Članak 66).*

Prema Bodulu i Grbiću, postupak provedbe predstečajne nagodbe su „*po svojoj prirodi i zakonskim propisima, postupci in extremis u cilju očuvanja vrijednosti sredstava i zaštite interesa vjerovnika*“ (2018, str.755). Vrijeme kod predstečajnog postupka traje dulje nego kod predviđenih zakonskih rokova. Problem koji se javlja je nemogućnost ostvarivanja učinkovitog postupka u primjeni ili izvan primjene predstečajnog pravnog okvira. Posljedice i učinci izmjene zakonskih reformi nisu bile predviđene od strane zakonodavstva, te se kod predstečajnog pravnog okvira stvara nemogućnost pripreme odgovarajućeg sustava (Bodul i Grbić, 2018, str.755).

4. Analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća prije ulaska u predstečajni postupak

U Varaždinu je osnovana vodeća modna i tekstilna kompanija Varteks d.d. 1918. godine sa sjedištem u Zagrebačkoj ulici 94. Od osnivanja do danas, poslovanje se razvijalo i mijenjalo ovisno o potrebama kupaca i tržišta. U početku se krenulo sa proizvodnjom vunenog prediva i tkanina, a kasnije se poslovanje proširilo na izradu odjevnih predmeta. U ponudi proizvoda nudi raznoliku sezonsku kolekciju, žensku poslovnu kolekciju i muška odijela. Poduzeće Varteks d.d. proizvodi odjeću koja predstavlja garanciju izvrsnosti za najveće svjetske brandove kao što su Hugo Boss, J. Lindeberg i Zadig & Voltaire. Prilikom obavljanja poslova, poduzeće potiče razvoj ljudskih potencijala, te na taj način svaki član tima predstavlja značajnu komponentu u procesu stvaranja. Poduzeće se sastoji od četiri grupe: Varteks d.d., Varteks Pro d.o.o., Varteks ESOP d.o.o. i V-projekt d.o.o. U cijeloj Republici Hrvatskoj, Varteks d.d. ima 26 prodajnih mjesta, a svojim kupcima nudi i mogućnost kupovine preko interneta (Varteks d.d., 2020.).

4.1. Prikaz financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2008. do 2013. godine

Financijski rezultati poduzeća Varteks d.d. prate se usporedno sa rezultatima koje je poduzeće ostvarilo u periodu od 2008. do 2013. godine, s ciljem da se analiziraju nedostaci i problemi koji su doveli poduzeće do predstečajne nagodbe. U nastavku se za promatrano razdoblje prikazuje financijski izvještaj bilanca.

BILANCA

U drugoj tablici (Tablica 2.) prikazana je bilanca poduzeća Varteks d.d. Pomoću tog temeljnog financijskog izvještaja za promatrano razdoblje od 2008. do 2013. godine, može se ocijeniti sigurnost poslovanja i ukazati na financijski položaj poduzeća Varteks d.d.

Tablica 2. Prikaz bilance poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AKTIVA						
DUGOTRAJNA IMOVINA	481.302.305	416.212.641	413.403.383	804.779.368	780.973.966	399.145.520
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	7.838.366	5.928.386	7.707.235	6.561.023	5.611.683	2.946.418
II. MATERIJALNA IMOVINA	430.327.221	381.395.261	394.123.657	770.487.589	750.079.612	386.655.871
III. FINACIJSKA IMOVINA	42.129.866	5.130.035	7.636.279	24.122.545	22.148.995	6.451.497
IV. POTRAŽIVANJA	1.006.852	23.758.959	3.936.212	3.608.211	3.133.676	3.091.734
KRATKOTRAJNA IMOVINA	341.611.344	287.150.994	220.151.828	145.199.498	94.441.932	188.189.191
I. ZALIHE	202.671.823	159.869.945	141.849.108	82.166.314	38.686.495	28.910.308
III. POTRAŽIVANJA	93.610.820	110.537.313	66.646.833	53.282.373	51.452.392	151.782.575
IV. FINACIJSKA IMOVINA	40.211.890	12.764.139	9.386.655	8.656.751	2.772.605	2.754.986
V. NOVAC U BANCII BLAGAJNI	5.116.811	3.979.597	2.269.232	1.094.060	1.530.440	4.741.322
AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	766.962	996.881	971.279	376.361	507.369	145807
UKUPNO AKTIVA	823.680.611	704.360.516	634.526.490	950.355.227	875.923.267	587.480.518
PASIVA						
KAPITAL I REZERVE	347.930.183	207.927.385	113.788.581	331.962.607	200.008.698	267.676.140
I. TEMELJNI KAPITAL	384.161.400	384.161.400	384.161.400	96.040.350	96.040.350	96.040.350
II. KAPITALNE REZERVE	0	0	0	17.748.231	0	0
III. REZERVE IZ DOBITI	6.032.610	6.235.246	10.428.371	246.700	475.381	1.058.316
IV. ZADRŽANA DOBIT/ PRENESENI GUBITAK	-44.636.851	-83.565.147	-184.131.093	0	-42.975.527	-66.929.299
V. DOBIT/GUBITAK POSLOVNE GODINE	2.373.024	-98.904.114	-96.670.097	-60.328.044	-126.613.324	63.491.674
VII. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0	0	278.255.370	273.081.818	174.015.099
DUGOROČNE OBVEZE	178.942.644	157.971.097	154.146.710	204.564.182	174.560.478	89.406.287
KRATKOROČNE OBVEZE	295.157.518	335.745.032	366.187.655	413.352.366	500.614.490	229.542.264
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.650.266	2.717.002	403.544	476.072	739.601	855.827
UKUPNA PASIVA	823.680.611	704.360.516	634.526.490	950.355.227	875.923.267	587.480.518

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenima iz financijskih izvještaja)

S obzirom na to da poduzeće posjeduje najviše građevinskih objekata, odnosno nekretnine, dugotrajna imovina veća je od kratkotrajne imovine kroz sve ove godine promatranja. Dugotrajna imovine u razdoblju od 2012. godine do 2013. godine znatno pada zbog smanjenja materijalne imovine i udjela, odnosno dionica kod povezanih poduzetnika. Zbog kretanja višegodišnje krize, poduzeće je 2012. godine bilježilo u kratkotrajnoj imovini smanjenje zbog nemogućnosti nabave novih roba, materijala i sirovina.

Što se tiče pasivne bilance, kapital za promatrano razdoblje je pozitivan, malo se smanjivao, malo povećavao. Uzrok tome je preneseni gubitak iskazan u izvješću, te gubitak razdoblja. U dugoročnim obvezama prevladavaju krediti banaka, a u kratkoročnim obvezama prevladavaju obveze prema dobavljačima. Možemo pretpostaviti da krediti banaka nisu otplaćivani, pa su pretvoreni u kratkoročne obveze. Kratkotrajna imovina je manja od kratkoročnih obveza, pa se dolazi do zaključka da poduzeće nema radni kapital, odnosno iznos koji bi preostao od uplaćenog kapitala nakon kupovine potrebne imovine za poslovanje.

Račun dobiti i gubitka

U trećoj tablici (Tablica 3.) prikazan je račun dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. Na temelju tog financijskog pokazatelja ocjenjuje se koliko je poduzeće od 2008. do 2013. godine uspješno poslovalo, te ostvaruje li profitabilnost poslovanja.

Tablica 3. Prikaz računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I. POSLOVNI PRIHODI	473.576.158	397.586.489	288.855.431	296.890.704	227.135.540	146.135.580
II. POSLOVNI RASHODI	450.138.804	460.982.761	373.941.301	352.914.197	336.080.935	280.051.073
III. FINANCIJSKI PRIHODI	8.201.672	3.610.831	5.948.491	2.667.652	3.321.466	2.509.517
IV. FINANCIJSKI RASHODI	29.266.002	39.118.673	37.374.547	37.205.982	52.616.144	26.611.798
V. UKUPNI PRIHODI	481.777.830	401.197.320	294.803.922	299.558.356	230.457.006	148.645.097
VI. UKUPNI RASHODI	479.404.806	500.101.434	411.315.848	390.120.179	388.697.079	306.662.871
VII. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	2.373.024	-98.904.114	-116.511.926	-90.561.823	-158.240.073	-158.017.774
VIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	2.373.024	-98.904.114	-116.511.926	-90.561.823	-158.240.073	-158.017.774

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

U prvoj godini, Varteks d.d. ostvaruje dobit, a sljedećih godina za promatrano razdoblje ostvaruje gubitak koji se sve više povećavao. Ukupni prihodi u 2008. godini veći od ukupnih rashoda, a nakon te godine, pa sve do 2013. godine, ukupni su prihodi manji od ukupnih rashoda. Iz tih podataka može se zaključiti da poduzeće ostvaruje gubitak, najviše zbog velikih iznosa kamata, tečajnih razlika i drugih rashoda s ostalim nepovezanim poduzetnicima.

4.2. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2008. do 2013. godine

U ovom poglavlju prikazat će se vertikalna i horizontalna analiza poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2008. do 2013. godine. Uvid u strukturu financijskih izvješća bilance i računa dobiti i gubitka omogućuje vertikalna analiza. Horizontalnom analizom uočavaju se promjene u bilanci i računu dobiti i gubitka na temelju kojih se može donijeti odluka posluje li poduzeće uspješno i sigurno.

4.2.1. Vertikalna analiza odabranog poduzeća za razdoblje od 2008. do 2013.

U vertikalnoj analizi prikazat će se struktura financijskih izvješća bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. za razdoblja prije predstečajne nagodbe. U tablici 4. prikazana je vertikalna analiza bilance.

Tablica 4. Prikaz vertikalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AKTIVA						
DUGOTRAJNA IMOVINA	58,43%	59,09%	65,15%	84,68%	89,16%	67,94%
KRATKOTRAJNA IMOVINA	41,47%	40,77%	34,70%	15,28%	10,78%	32,03%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA						
KAPITAL I REZERVE	42,24%	29,52%	17,93%	34,93%	22,83%	45,56%
DUGOROČNE OBVEZE	21,72%	22,43%	24,29%	21,53%	19,93%	15,22%
KRATKOROČNE OBVEZE	35,83%	47,67%	57,71%	43,49%	57,15%	39,07%
UKUPNA PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Najveći udio u aktivi za promatrano razdoblje čini dugotrajna imovina u 2012. godini od 89,16%. U pasivi, najveći udio zauzimaju kratkoročne obveze 2012. godine od 57,15%, a najmanji udio te iste godine dugoročne obveze od 19,93%. Temeljem činjenice da nakon 2008.

godine kratkoročne obveze premašuju kratkotrajnu imovinu, može se konstatirati da je poduzeće nelikvidno i takva situacija stvara potrebu za predstečajnim postupkom.

Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. prikazana je u tablici ispod za razdoblja od 2008. do 2013.godine.

Tablica 5. Prikaz vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća od 2008. do 2013. godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
POSLOVNI PRIHODI	98,30%	99,10%	97,98%	99,11%	98,56%	98,31%
POSLOVNI RASHODI	93,43%	114,90%	126,84%	117,81%	145,83%	188,40%
FINANCIJSKI PRIHODI	1,70%	0,90%	2,02%	0,89%	1,44%	1,69%
FINANCIJSKI RASHODI	6,07%	9,75%	12,68%	12,42%	22,83%	17,90%
UKUPNI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
UKUPNI RASHODI	99,51%	124,65%	139,52%	130,23%	168,66%	206,31%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	0,49%	-24,65%	-39,52%	-30,23%	-68,66%	-106,31%
POREZ NA DOBIT	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	0,49%	-24,65%	-39,52%	-30,23%	-68,66%	-106,31%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Najveći udio prihoda zauzimaju poslovni prihodi koji se s godinama povećavaju kao i rashodi. Rashodi zauzimaju veći udio od prihoda, pa je na temelju tih postotaka vidljivo da poduzeće ostvaruje gubitak nakon 2012. godine.

4.2.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja za razdoblje od 2008. do 2013. godine

Horizontalna analiza poduzeća Varteks d.d. prikazana je u sljedećoj tablici (Tablica 6.) za razdoblje od 2008. do 2013. godine.

Tablica 6. Prikaz horizontalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	Δ 2009/2008	%2009/2008	Δ 2010/2008	%2010/2008	Δ 2011/2008	%2011/2008	Δ 2012/2008	%2012/2008	Δ 2013/2008	%2013/2008
DUGOTRAJNA IMOVINA	-65.089.664	-13,52%	-67.898.922	-14%	323.477.063	67,21%	299.671.661	62%	-82.156.785	-17%
KRATKOTRAJNA IMOVINA	-54.460.350	-15,94%	-121.459.516	-36%	-196.411.846	-57,50%	-247.169.412	-72%	-153.422.153	-45%
UKUPNO AKTIVA	-119.320.095	-14,49%	-189.154.121	-23%	126.674.616	15,38%	52.242.656	6%	-236.200.093	-29%
KAPITAL I REZERVE	-140.002.798	-40,24%	-234.141.602	-67%	-15.967.576	-4,59%	-147.921.485	-43%	-80.254.043	-23%
DUGOROČNE OBVEZE	-20.971.547	-11,72%	-24.795.934	-14%	25.621.538	14,32%	-4.382.166	-2%	-89.536.357	-50%
KRATKOROČNE OBVEZE	40.587.514	13,75%	71.030.137	24%	118.194.848	40,04%	205.456.972	70%	-65.615.254	-22%
UKUPNA PASIVA	-119.320.095	-14,49%	-189.154.121	-23%	126.674.616	15,38%	52.242.656	6%	-236.200.093	-29%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Kod horizontalne analize poduzeća, za razdoblje prije ulaska u predstečajni postupak, bazna godina je 2008. Ukupna pasiva i aktiva bilježe najveće smanjenje u 2013. godini za čak 40%. U aktivi najveće smanjenje bilježi kratkotrajna imovina 2013. godine kada dolazi do pada prodaje i nabave sirovina i materijala. Kapital i rezerve bilježe pad kroz sve godine promatranja.

U sljedećoj tablici (Tablica 7.) prikazana je horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2008. do 2013. godine.

Tablica 7. Prikaz horizontalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	Δ 2008/2009	%2008/2009	Δ 2010/2008	%2010/2008	Δ 2011/2008	%2011/2008	Δ 2012/2008	%2012/2008	Δ 2013/2008	%2013/2008
POSLOVNI PRIHODI	- 75.989.669	-16,05%	- 184.720,727	-39,01%	-176.685.454	-37,31%	- 246.440.618		- 327.440.578	-69,14%
POSLOVNI RASHODI	10.843.957	2,41%	-76.197.503	-16,93%	- 97.224.607	-21,60%	- 114.057.869	-25,34%	- 170.087.731	-37,79%
FINANCIJSKI PRIHODI	- 4.590.841	-55,97%	- 2.253.181	-27,47%	- 5.534.020	-67,47%	- 4.880.206	-59,50%	- 5.692.155	-69,40%
FINANCIJSKI RASHODI	9.852.671	33,67%	8.108.545	27,71%	7.939.980	27,13%	23.350.142,00	79,79%	- 2.654.204	-9,07%
UKUPNI PRIHODI	- 80.580.510	-16,73%	- 186.973.908	-38,81%	-182.219.474	-37,82%	-251.320.824	-52,17%	- 333.132.733	-69,15%
UKUPNI RASHODI	20.696.628	4,32%	- 68.088.958	-14,20%	- 89.284.627	-18,62%	- 90.707.727	-18,92%	- 172.741.935	-36,03%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	- 101.277.138	-4267,85%	- 118.884.950	-5009,85%	- 92.934.847	-3916,30%	-160.613.097	-6768,29%	- 160.390.798	-6758,92%
POREZ NA DOBIT	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-101.277.138	-4267,85%	- 118.884.950	-5009,85%	- 92.934.847	-3916,30%	- 160.613.090	-6768,29%	- 160.390.798	-6758,92%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Kod horizontalne analize poduzeća, za račun dobiti i gubitka za razdoblje prije ulaska u predstečajni postupak, bazna godina je 2008. godina. U toj godini Varteks d.d. ostvaruje minimalnu dobit, a kasnije ostvaruje gubitak. Najveći udio kod rashoda zauzimaju financijski rashodi i troškovi rekonstruiranja poslovanja.

4.3. Financijski pokazatelji u razdoblju od 2008. do 2013. godine

Za poduzeće Varteks d.d. promatrani su pokazatelji stabilnosti i sigurnosti poslovanja. Pokazatelju su promatrani u razdoblju od 2008. do 2013. godine.

4.3.1. Pokazatelji stabilnosti poslovanja

U nastavku su prikazani pokazatelji stabilnosti poslovanja, odnosno pokazatelji likvidnosti i zaduženosti. Na temelju tih pokazatelja za razdoblje od 2008. do 2013. godine uočava se financijski položaj poduzeća.

Tablica 8. Pokazatelji stabilnosti poslovanja poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
POKAZATELJ LIKVIDNOSTI						
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,02	0,01	0,01	0,00	0,00	0,02
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,33	0,34	0,19	0,13	0,11	0,68
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,16	0,86	0,60	0,35	0,19	0,82
Koeficijent financijske stabilnosti	0,91	1,14	1,54	1,50	2,08	1,12
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI						
Koeficijent zaduženosti	0,58	0,70	0,82	0,65	0,77	0,54
Koeficijent vlastitog financiranja	0,42	0,30	0,18	0,35	0,23	0,46
Koeficijent financiranja	1,36	2,37	4,57	1,86	3,38	1,19
Pokriće troškova kamata	1,10	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Faktor zaduženosti	29,49	-5,76	-5,08	-8,21	-4,75	-2,23

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Od pokazatelja likvidnosti, izabrana su četiri pokazatelja, a to su: koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti za promatrano razdoblje nije veći od 1, pa je zaključak da poduzeće nema dovoljno novca da podmiri svoje kratkoročne obveze. Koeficijent ubrzane likvidnosti je tijekom pet godina promatranog razdoblja postizao rast i pad, odnosno ukazivao je na poboljšanje stanja, a obzirom da je njegova ciljana granica jedan ili više, zaključak je da je poduzeće nelikvidno i nije u stanju podmiriti dospjele obveze brzo unovčivom imovinom. Koeficijent tekuće likvidnosti izrazito je mali kroz sve godine promatranja, što znači da poduzeće nema radni kapital, odnosno nema dvostruko više kratkotrajne imovine od kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti poduzeća za promatrano razdoblje nije manji od 1, pa poduzeće iz dijela dugoročnih izvora ne financira kratkotrajnu imovinu. Poduzeće na temelju izračuna pokazatelja nije likvidno, te nema dovoljno novca da bi pokrilo svoje kratkoročne obveze.

Od pokazatelja zaduženosti prikazano je sljedećih pet pokazatelja: koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, faktor zaduženosti i pokrivenost troškova kamata. Koeficijent zaduženosti oscilira kroz ove godine promatranja, što bi značilo da poduzeće u prosjeku 54-82% svoje imovine financira iz tuđih izvora. Na temelju izračunatog koeficijenta vlastitog financiranja, poduzeće bilježi smanjeni koeficijent, što znači da poduzeće financira svoje poslovanje više iz tuđih izvora nego iz vlastitih, u prosjeku od 18-46%. Kod koeficijenta pokrivenosti troškova kamata, kamate su za promatrano razdoblje pokrivene iznosom bruto dobiti za 1,00%. Koeficijent financiranja poduzeća za promatrano razdoblje nije manji od 1, zaključak je da poduzeće ima više ukupnih obveza od kapitala, odnosno 2013. godine poduzeće na 1 kunu kapitala ima 1 kunu i 19 lipa, što znači da su obveze veće od kapitala. Kod faktora zaduženosti, izračunati koeficijenti su na izrazito visokoj razini u minusu, što dovodi do zaključka da je poduzeće nakon 2008. godine iskazivalo gubitak i negativnu zadržanu dobit.

4.3.2. Pokazatelji uspješnosti poslovanja

U sljedećoj tablici (Tablica 9.) prikazani su pokazatelji uspješnosti poslovanja, odnosno pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i pokazatelji aktivnosti. Pomoću tih pokazatelja za poduzeće Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine može se uočiti uspješnost, odnosno efikasnost poslovanja.

Tablica 9. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
POKAZATELJI AKTIVNOSTI						
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,58	0,57	0,46	0,32	0,26	0,25
Dani vezivanja ukupne imovine	624,03	640,81	785,61	1157,97	1387,30	1442,57
Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja	4,41	2,86	4,33	5,57	4,41	0,96
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	82,68	127,49	84,22	65,51	82,68	379,10
Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca	9,50	5,51	9,85	14,01	14,90	1,10
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	38,43	66,26	37,06	26,06	24,49	330,86
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI						
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,00	0,80	0,72	0,77	0,59	0,48
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,05	0,86	0,77	0,84	0,68	0,52
Ekonomičnost financiranja	0,28	0,09	0,16	0,07	0,06	0,09
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI						
Bruto marža	5,46%	-18,74%	-27,19%	-18,28%	-47,00%	-90,88%
Neto marža	0,49%	-24,65%	-39,52%	-30,23%	-68,66%	-106,31%
Bruto rentabilnost imovine	3,20%	-10,67%	-12,63%	-5,76%	-12,37%	-22,99%
Neto rentabilnost imovine	3,20%	-10,67%	-12,63%	-5,76%	-12,37%	-22,99%
Rentabilnost vlastitog kapitala	1%	-48%	-102%	-27%	-79%	-59%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Pokazatelji aktivnosti za promatrano razdoblje su izrazito loši jer su koeficijenti obrtaja na niskoj razini, a dani vezivanja i trajanje naplate izrazito dugi. Povezanost sa nelikvidnošću ima koeficijent obrtaja ukupne imovine koji je na niskoj razini, što dovodi do zaključka da poduzeće nije likvidno, te u roku od godinu dana ne uspijeva ukupnu imovinu obrnuti niti jednom u cijelosti. Koeficijent obrtaja potraživanja uglavnom oscilira tijekom promatranog razdoblja, a 2013. godine značajno pada, što bi značilo da poduzeće svoja potraživanja naplaćuje manje od dva puta godišnje. Kod koeficijenta obrtaja potraživanja od kupaca, poželjno je da je to što veći broj jer označava bržu naplatu potraživanja, odnosno kraći broj dana. Kod poduzeća Varteks d.d. koeficijent oscilira kroz promatrano razdoblje, a 2013. godine značajno pada, a trajanje naplate potraživanja od kupaca bilježi rast, što bi značilo da je potrebno 330 dana da kupci plate poduzeću za prodane proizvode, robu ili isporučene usluge.

Pokazatelji ekonomičnosti ukazuju na neekonomično poslovanje. Naime, u 2008. godini prihodi su veći od rashoda, te poduzeće ostvaruje dobit. Sljedećih godina promatranja, rashodi premašuju prihode, što bi značilo da poduzeće ostvaruje gubitak. Najveća neekonomičnost postignuta je 2013. godine padom prodaje.

Pokazatelji profitabilnosti ukazuju na neprofitabilno poslovanje. U 2008. godini pokazatelji profitabilnosti su iznimno niski, dok su u sljedećim godinama negativni. Kako je već u tablici računa dobiti i gubitka vidljivo da poduzeće u godinama promatranog razdoblja nakon 2008. ne ostvaruje dobit, već gubitak, tako je i sada vidljivo na temelju izračunatih koeficijenata, da poduzeće ne može ostvariti povrat na uloženo sve dok ponovo ne počne poslovati s dobiti. Iako su 2008. godine svi izračunati koeficijenti profitabilnosti pozitivni, sljedećih godina promatranja izrazito su negativni, pa se dolazi do zaključka da poduzeće nije uspješno u ostvarivanju i zadržavanju dijela prihoda.

5. Analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća poslije ulaska u predstečajni postupak

5.1. Prikaz financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2009. do 2018. godine

BILANCA

U desetoj tablici (Tablica 10.) prikazana je bilanca poduzeća Varteks d.d. za razdoblja poslije ulaska poduzeća u predstečajni postupak.

Tablica 10. Prikaz bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA					
DUGOTRAJNA IMOVINA	404.258.457	397.267.611	389.562.826	381.252.840	366.547.952
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	2.143.547	1.830.378	1.780.286	1.701.778	1.595.856
II. MATERIJALNA IMOVINA	375.296.923	369.649.475	362.707.673	356.373.670	349.885.480
III. FINANCIJSKA IMOVINA	23.717.093	22.660.667	21.923.599	20.182.071	12.178.764
IV. POTRAŽIVANJA	3.100.894	3.127.091	3.151.268	2.995.321	2.887.852
KRATKOTRAJNA IMOVINA	56.189.379	59.600.279	53.499.907	42.752.137	41.211.443
I. ZALIHE	28.298.636	28.377.449	28.996.598	23.591.037	26.434.796
II. POTRAŽIVANJA	24.351.300	29.571.231	23.417.762	18.285.797	12.623.781
III. FINANCIJSKA IMOVINA	2.165.997	1.098.566	205.952	218.550	193.843
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	1.373.446	553.033	879.595	656.753	1.959.023
AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.947.645	1.917.801	1.549.528	1.002.331	615.000
UKUPNO AKTIVA	462.395.481	458.785.691	444.612.261	425.007.308	408.374.395
PASIVA					
KAPITAL I REZERVE	243.751.807	57.397.129	215.650.774	178.960.862	177.605.748
I. TEMELJNI KAPITAL	111.040.350	111.040.350	111.040.350	22.208.070	41.066.860
II. KAPITALNE REZERVE	0	0	0	22.162.309	1.555.445
III. REZERVE IZ DOBITI	1.266.291	1.489.063	1.737.715	0	72.737
IV. ZADRŽANA DOBIT/ PRENESENI GUBITAK	-2.662.190	-37.348.161	-52.480.716	-5.111.787	-5.334.124
V. DOBIT/ GUBITAK POSLOVNE GODINE	-37.517.165	-17.953.483	-15.926.970	-29.275.769	-26.430.170
VI. REVALORIZACIJSKE REZERVE	171.624.521	169.360	171.280.395	168.978.039	166.675.000
DUGOROČNE OBVEZE	162.244.619	147.302.768	122.277.514	107.012.983	128.600.372
KRATKOROČNE OBVEZE	55.438.300	84.472.062	106.107.929	138.270.076	101.198.496
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	958.472	257.626	575.954	763.381	968.592
UKUPNA PASIVA	462.393.198	289.429.585	444.612.171	425.007.302	408.373.208

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Bilanca poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine prikazuje da je dugotrajna imovina veća od kratkotrajne imovine pet godina nakon ulaska u predstečajni postupak. Kratkotrajna imovina smanjila se 2014. godine u odnosu na 2013. godinu, a najveće smanjenje imalo je potraživanje kupaca. U pasivi bilance, kapital za promatrano razdoblje je pozitivan, a kratkoročne obveze manje su od dugoročnih obveza. Kratkotrajna imovina je manja od kratkoročnih obveza, pa poduzeće u promatranom razdoblju nema radni kapital.

RAČUN DOBITI I GUBITKA

U sljedećoj tablici (Tablica 11.) prikazan je financijski izvještaj dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Tablica 11. Prikaz računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	2014	2015	2016	2017	2018
POSLOVNI PRIHODI	155.705.730	159.048.800	150.733.547	136.723.522	136.352.640
POSLOVNI RASHODI	202.703.059	176.246.870	163.516.177	158.483.886	159.169.744
FINANCIJSKI PRIHODI	2.780.909	3.310.075	5.605.133	3.690.731	4.210.091
FINANCIJSKI RASHODI	10.993.575	10.495.314	12.931.333	11.206.736	7.823.157
UKUPNI PRIHODI	158.486.639	162.358.875	156.338.680	140.414.253	140.562.731
UKUPNI RASHODI	213.696.634	186.742.184	176.447.510	169.690.622	166.992.901
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-55.209.995	-24.383.309	-20.108.830	-29.276.369	-26.430.170
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-55.209.995	-24.383.309	-20.108.830	-29.276.369	-26.430.170

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Za ovo promatrano razdoblje, poduzeće Varteks d.d. ostvaruje gubitak koji se s godinama smanjuje. Ukupni prihodi manji su od ukupnih rashoda i poduzeće ima veće financijske rashode od financijskih prihoda zbog velikih iznosa kamata, tečajnih razlika i rashoda s nepovezanim poduzetnicima. Može se zaključiti da poduzeće nakon sklopljene nagodbe ne ostvaruje dobit te posluje izrazito negativno.

5.2. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja odabranog poduzeća za razdoblje od 2009. do 2018. godine

U ovom poglavlju analizirat će se vertikalna i horizontalna analiza poduzeća Varteks d.d. nakon sklopljene predstečajne nagodbe.

5.2.1. Vertikalna analiza odabranog poduzeća za razdoblje od 2014. do 2018. godine

U vertikalnoj analizi prikazat će se struktura bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. u razdoblju nakon ulaska poduzeća u predstečaj. U tablici ispod (Tablica 12.) prikazana je vertikalna analiza bilance.

Tablica 12. Prikaz vertikalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA					
DUGOTRAJNA IMOVINA	87,43%	86,59%	87,62%	89,71%	89,76%
KRATKOTRAJNA IMOVINA	12,15%	12,99%	12,03%	10,06%	10,09%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
PASIVA					
KAPITAL I REZERVE	52,72%	19,83%	48,50%	42,11%	43,49%
DUGOROČNE OBVEZE	35,09%	50,89%	27,50%	25,18%	31,49%
KRATKOROČNE OBVEZE	11,99%	29,19%	23,87%	32,53%	24,78%
UKUPNA PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Najveći udio u aktivi za promatrano razdoblje nakon ulaska u predstečajnom postupku čini dugotrajna imovina u 2018. godini od 89,76%. U pasivi, najveći udio zauzimaju temeljni kapital i rezerve 2014. godine od 52,72%, a najmanji udio te iste godine, kratkoročne obveze od 11,99%. Kratkoročne obveze nakon 2014. godine imaju veći udio od kratkotrajne imovine, te poduzeće nije likvidno ni pet godina nakon ulaska u predstečaj.

U tablici 13. prikazana je vertikalna analiza financijskog izvješća računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine.

Tablica 13. Prikaz vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	2014	2015	2016	2017	2018
POSLOVNI PRIHODI	98,25%	97,96%	96,41%	97,37%	97,00%
POSLOVNI RASHODI	127,90%	108,55%	104,59%	112,87%	113,24%
FINANCIJSKI PRIHODI	1,75%	2,04%	3,59%	2,63%	3,00%
FINANCIJSKI RASHODI	6,94%	6,46%	8,27%	7,98%	5,57%
UKUPNI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
UKUPNI RASHODI	134,84%	115,02%	112,86%	120,85%	118,80%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-34,84%	-15,02%	-12,86%	-20,85%	-18,80%
POREZ NA DOBIT	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-34,84%	-15,02%	-12,86%	-20,85%	-18,80%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Najveći udio prihoda zauzimaju poslovni prihodi oko 96-98%, a u rashodima najveći udio zauzimaju poslovni rashodi u postotku od 108 do 128%. Rashodi zauzimaju veći udio od prihoda, pa se na temelju tih postotaka može zaključiti da poduzeće i nakon ulaska u predstečajni postupak ostvaruje gubitak.

5.2.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja za razdoblje od 2014. do 2018. godine

U sljedećoj tablici (Tablica 14.) prikazana je horizontalna analiza bilance poduzeća za razdoblja nakon ulaska u predstečajni postupak.

Tablica 14. Prikaz horizontalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	Δ 2013/2014	%2013/2014	Δ 2014/2015	%2014/2015	Δ 2016/2014	%2016/2014	Δ 2017/2014	%2017/2014	Δ 2018/2014	%2018/2014
AKTIVA										
DUGOTRAJNA IMOVINA	5.112.937	1,26%	-6.990.846	-2%	-14.695.631	-3,64%	-23.005.617	-6%	-37.710.505	-9%
KRATKOTRAJNA IMOVINA	-131.999.812	-234,92%	3.410.900	6%	-2.689.472	-4,79%	-13.437.242	-24%	-14.977.936	-27%
UKUPNO AKTIVA	-125.085.037	-27,05%	-3.609.790	-1%	-17.783.220	-3,85%	-37.388.173	-8%	-54.021.086	-12%
PASIVA										
KAPITAL I REZERVE	-23.924.333	-9,82%	-186.354.678	-76%	-28.101.033	-11,53%	-64.790.945	-27%	-66.146.059	-27%
DUGOROČNE OBVEZE	72.838.332	44,89%	-14.941.851	-9%	-39.967.105	-24,63%	-55.231.636	-34%	-33.644.247	-21%
KRATKOROČNE OBVEZE	-174.103.964	-314,05%	29.033.762	52%	50.669.629	91,40%	82.831.776	149%	45.760.196	83%
UKUPNA PASIVA	-125.087.320	-27,05%	-172.963.613	-37%	-17.781.027	-3,85%	-37.385.896	-8%	-54.019.990	-12%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Kod promatranja horizontalne analize u godinama nakon ulaska u predstečajni postupak, bazna godina je 2014. godina. Dugotrajna imovina povećala se za 1,26% u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, a kratkotrajna imovina se smanjila za 234,92%. Pretpostavljam da je takvo smanjenje uzrokovao smanjen novac u banci i blagajni, te kratkoročna potraživanja. Aktiva se smanjila za 27% 2014. godine u odnosu na 2013. godinu. Što se tiče pasive, kratkoročne obveze bilježe smanjenje 2014. godine za 314% u odnosu na 2013. godinu zbog smanjenja obveza prema dobavljačima. Dugoročne obveze bilježe povećanje u 2014. godini za 44% u odnosu na 2013. godinu zbog povećanja obveza prema bankama.

U sljedećoj tablici (Tablica 15.) prikazana je horizontalna analiza financijskog izvješća računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine.

Tablica 15. Prikaz horizontalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	Δ2015/2014	%2015/2014	Δ2016/2014	%2016/2014	Δ2017/2014	%2017/2014	Δ2018/2014	%2018/2014
POSLOVNI PRIHODI	3.343,070	2,15%	-4.972,183	-3,19%	-18.982,208	-12,19%	-19.353,090	-12,43%
POSLOVNI RASHODI	-26.456,189	-13,05%	-39.186,882	-19,33%	-44.219,173	-21,81%	-43.533,315	-21,48%
FINANCIJSKI PRIHODI	529,166	19,03%	2.824,224	101,56%	909,822	32,72%	1.429,182	51,39%
FINANCIJSKI RASHODI	-498,261	-4,53%	1.937,758	17,63%	213,161	1,94%	-3.170,418	-28,84%
UKUPNI PRIHODI	3.872,236	2,44%	-2.147,959	-1,36%	-18.072,386	-11,40%	-17.923,908	-11,31%
UKUPNI RASHODI	-26.954,450	-12,61%	-37.249,124	-17,43%	-44.006,012	-20,59%	-46.703,733	-21,86%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	30.826,686	-55,84%	35.101,165	-63,58%	25.933,626	-46,97%	28.779,825	-52,13%
POREZ NA DOBIT	0	0	0	0	0	0	0	0
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-30.826,68	-55,84%	-35.101,165	-63,58%	-25.933,626	-46,97%	-28.779,825	-52,13%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Ukupni rashodi imali su smanjenje 2014. godine u odnosu na ukupne prihode u 2013. godini za 12,61%. Najveći udio kod rashoda zauzimaju financijski rashodi i troškovi rekonstruiranja poslovanja. Ukupna imovina se smanjila za 27% u 2014. godini, a prihodi su se povećali, što dovodi do toga da poduzeće ne posluje efikasno, odnosno ne koristi učinkovito svoju imovinu i nakon ulaska u predstečajni postupak.

5.3. Financijski pokazatelji u razdoblju od 2009. do 2018. godine

Za poduzeće Varteks d.d. promatrani su pokazatelji stabilnosti i sigurnosti poslovanja u razdoblju od 2014. do 2018. godine.

5.3.1. Pokazatelji stabilnosti poslovanja

U nastavku u tablici 16. prikazani su pokazatelji likvidnosti i zaduženosti poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Na temelju tih pokazatelja za razdoblja nakon sklopljene predstečajne nagodbe uočava se financijski položaj poduzeća Varteks d.d.

Tablica 16. Pokazatelji stabilnosti poslovanja poduzeća Varteks d.d. od 2009. do 2018. godine

	2014	2015	2016	2017	2018
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI					
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,02	0,01	0,01	0,00	0,02
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,46	0,36	0,23	0,14	0,14
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,05	0,73	0,52	0,32	0,41
Koeficijent financijske stabilnosti	1,00	1,06	1,15	1,33	1,20
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI					
Koeficijent zaduženosti	0,47	0,51	0,51	0,58	0,56
Koeficijent vlastitog financiranja	0,53	0,49	0,49	0,42	0,43
Koeficijent financiranja	0,89	1,02	1,06	1,37	1,29
Pokriće troškova kamata	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Faktor zaduženosti	-4,67	-14,45	-18,95	-11,52	-12,33

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Koeficijent trenutne likvidnosti za razdoblje nakon ulaska poduzeća u predstečajni postupak nije veći od 1, što znači da poduzeće nema dovoljno novca da podmiri svoje kratkoročne obveze. Koeficijent ubrzane likvidnosti za promatrano razdoblje postizao je najprije rast, odnosno, ukazivao je na poboljšanje stanja, a kasnije bilježi pad, pa je možemo zaključiti da je poduzeće nelikvidno i nije u stanju podmiriti dospjele obveze brzo unovčivom imovinom i nakon ulaska u predstečaj. Koeficijent financijske stabilnosti poduzeća za promatrano razdoblje nije manji od 1, pa poduzeće iz dijela dugoročnih izvora ne financira kratkotrajnu imovinu. Poduzeće na temelju izračuna pokazatelja nije likvidno, te nema novca da bi pokrilo svoje kratkoročne obveze.

Od pokazatelja zaduženosti, koeficijent zaduženosti oscilira kroz ove godine promatranja, što bi značilo da poduzeće u prosjeku 47-58% svoje imovine financira iz tuđih izvora. Na temelju izračunatog koeficijenta vlastitog financiranja poduzeće financira svoje poslovanje više iz tuđih izvora nego iz vlastitih u prosjeku od 43 do 52%. Kod koeficijenta pokriva troškova kamata, kamate su za promatrano razdoblje pokrivenne iznosom bruto dobiti za 1,00% pet godina nakon ulaska u predstečaj. Koeficijent financiranja poduzeća za promatrano razdoblje nije manji od 1. Kod faktora zaduženosti izračunati koeficijenti su izrazito na visokoj razini u minusu, što dovodi do zaključka da je poduzeće iskazivalo gubitak i negativnu zadržanu dobit nakon ulaska u predstečajni postupak.

5.3.2. Pokazatelji uspješnosti poslovanja

U sljedećoj tablici (Tablica 17.) prikazani su pokazatelji uspješnosti poslovanja. Analiziranjem pokazatelja za poduzeće Varteks d.d. uočava se kakva je efikasnost poslovanja poduzeća pet godina nakon sklopljene predstečajne nagodbe.

Tablica 17. Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine

	2014	2015	2016	2017	2018
POKAZATELJI AKTIVNOSTI					
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,34	0,35	0,35	0,33	0,34
Dani vezivanja ukupne imovine	1064,91	1031,40	1038,03	1104,79	1060,43
Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja	6,39	5,38	6,44	7,28	10,35
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	57,08	67,86	56,71	50,12	35,26
Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca	12,36	17,90	17,59	14,44	11,81
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	29,52	20,39	20,75	25,27	30,90
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI					
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,74	0,87	0,89	0,83	0,84
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	0,77	0,90	0,92	0,86	0,86
Ekonomičnost financiranja	0,25	0,32	0,43	0,33	0,54
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI					
Bruto marža	-30,14%	-9,88%	-7,03%	-13,74%	-14,26%
Neto marža	-34,84%	-15,02%	-12,86%	-20,85%	-18,80%
Bruto rentabilnost imovine	-10,33%	-3,50%	-2,47%	-4,54%	-4,91%
Neto rentabilnost imovine	-10,33%	-3,50%	-2,47%	-4,54%	-4,91%
Rentabilnost vlastitog kapitala	-23%	-11%	-9%	-16%	-15%

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Pokazatelji aktivnosti za razdoblje od 2014. do 2018. godine izrazito su loši kao i prethodnih godina. Potraživanja od kupaca u 2018. godini naplate se u prosjeku 12 puta, a trajanje naplate je 30 dana, što znači da naplata potraživanja od kupaca nije brza. Nakon nagodbe, koeficijent obrtaja ukupne imovine je na niskoj razini, što dovodi do zaključka da je poduzeće nelikvidno. Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca se povećao pet godina nakon ulaska u predstečajni postupak, a trajanje naplate potraživanja od kupaca bilježi rast, što bi značilo da je u 2018. godini potrebno 30 dana da kupci plate poduzeću za prodane proizvode, robu ili isporučene usluge.

Pokazatelji ekonomičnosti kod poduzeća Varteks d.d. za promatrano razdoblje ne ostvaruju ekonomičnost ukupnog poslovanja, pokazatelji nisu veći od 1, te na temelju izračuna poduzeće nakon ulaska u predstečaj nije ekonomično i ostvaruje gubitak.

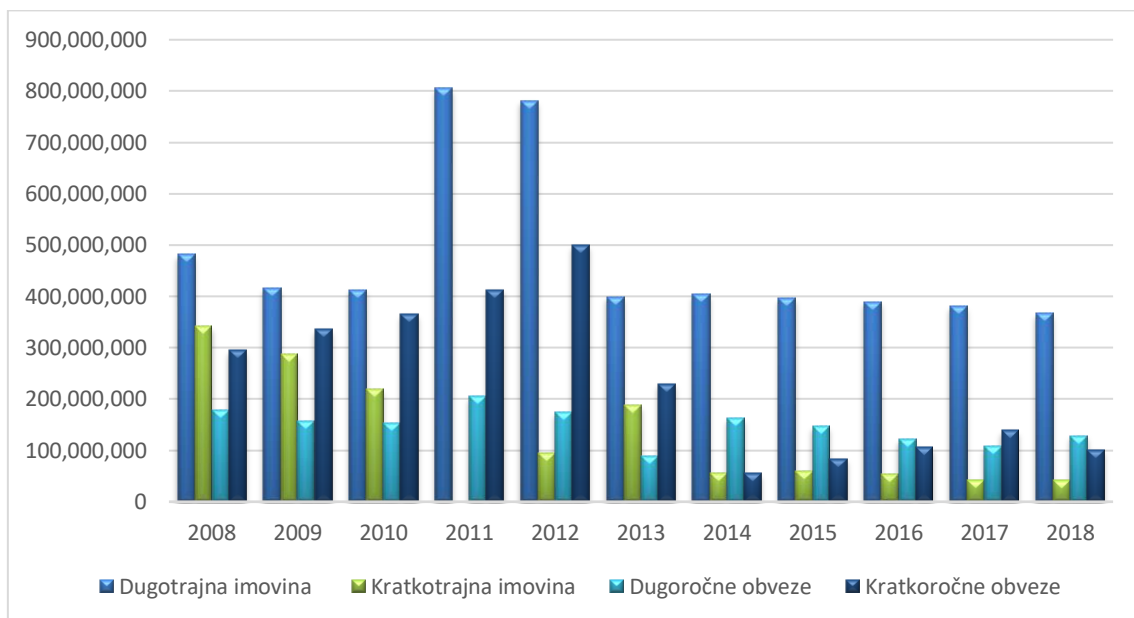
Pokazatelji profitabilnosti su i nakon 2014. godine na niskoj razini. Bruto marža nije se povećala jer je poduzeće sve do 2018. godine imalo smanjenje prihoda. Svi pokazatelji profitabilnosti nakon nagodbe i dalje su izrazito loši, niski i u minusu, te dovode do zaključka da poduzeće ne ostvaruje povrat, ni prinose, ni kapital, te ne donosi zaradu za vlasnika. S obzirom da je poduzeće svake godine nakon 2008. iskazivalo gubitak poslovne godine, i da su rashodi bili veći od prihoda, poduzeće nije uspješno u ostvarivanju i zadržavanju dijela prihoda ni pet godina nakon ulaska u predstečaj.

6. Komparacija rezultata poslovanja odabranog poduzeća prije i nakon provedenog predstečajnog postupka

6.1. Komparacija odabranih podataka iz bilance

Na grafikonu 1. prikazane su glavne stavke bilance poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2008. do 2018. godine.

Grafikon 1. Grafički prikaz bilance poduzeća Varteks d.d.

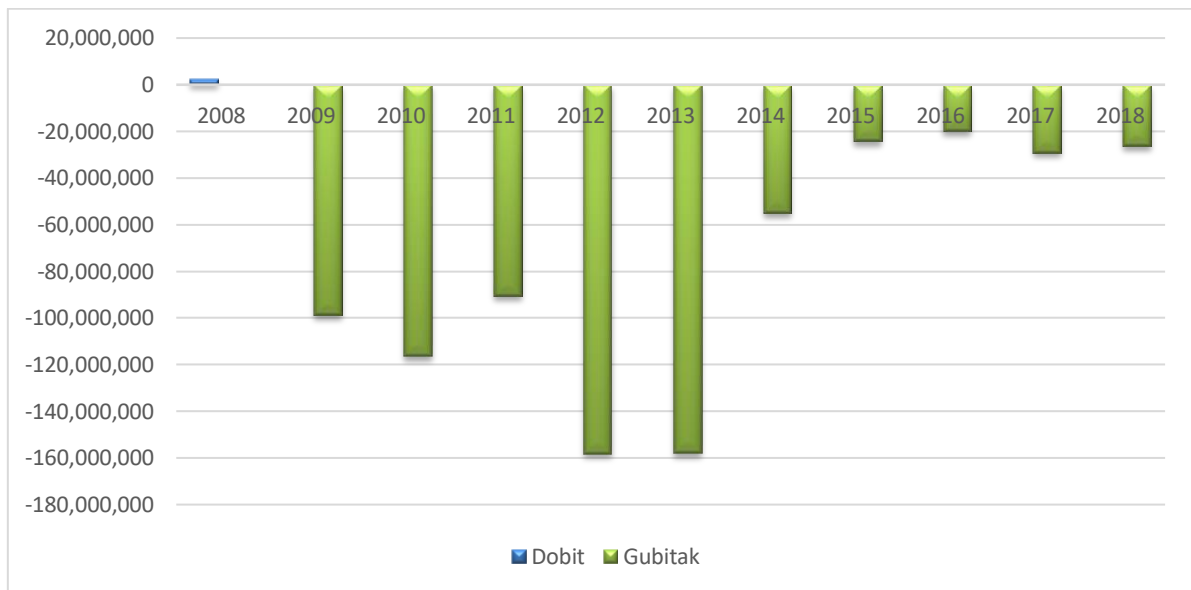
(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Iz bilance poduzeća Varteks d.d., možemo zaključiti da najveću vrijednost dugotrajne imovine bilježi 2011. godine, a nakon te godine ima tendenciju pada. Kratkotrajna imovina je nakon 2008. godine bilježila tendenciju pada sve do 2012. godine, a razlog tome je smanjenje mogućnosti poduzeća nabave nove robe, materijala i sirovina. Kratkotrajna imovina je nakon 2008. manja od kratkoročnih obveza, što znači da poduzeće nema radni kapital.

6.2. Komparacija odabranih podataka iz računa dobiti i gubitka

Na grafikonu 2. prikazane su glavne stavke računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2008. do 2018. godine.

Grafikon 2. Grafički prikaz računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d.

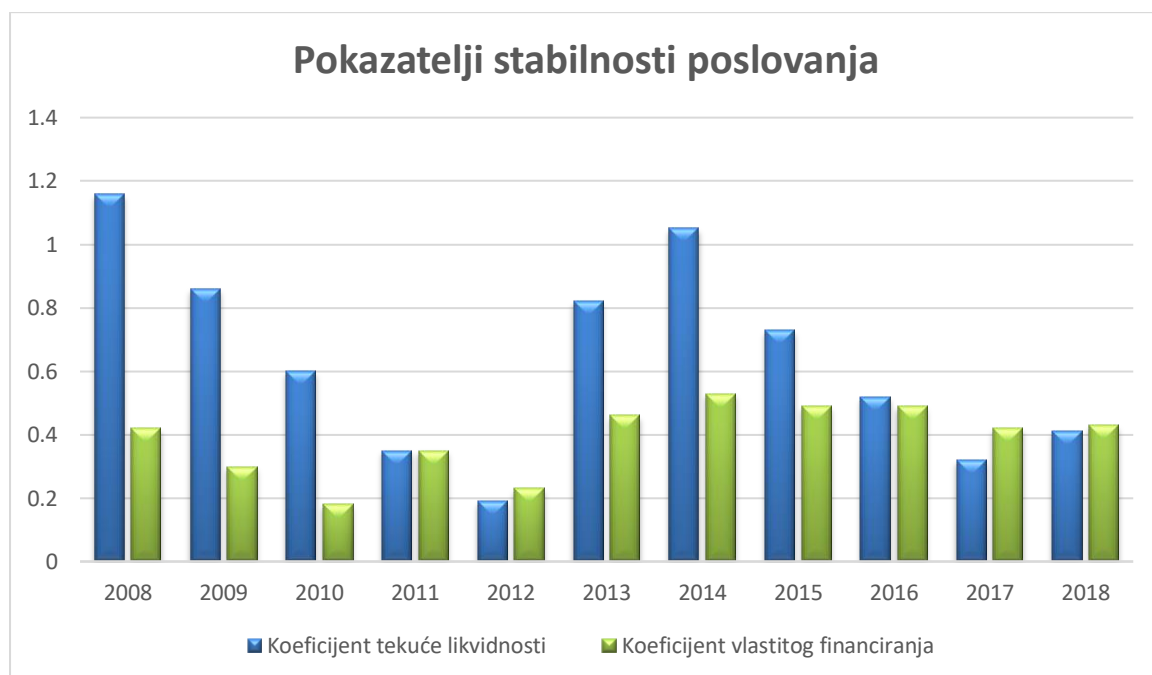
(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Kada govorimo o važnosti pojedinih stavki financijskih izvještaja, najvažnija je ona koja ukazuje na ostvarenu dobit ili gubitak poslovanja. Kao što je vidljivo na prethodnom grafu, promatrano poduzeće Varteks d.d., ostvarenu dobit u poslovanju bilježi i 2008. godine. Sljedećih godina bilježi gubitak, a najveći gubitak bilježi 2012. godine kada je sklopljena predstečajna nagodba.

6.3. Komparacija odabranih financijskih pokazatelja

Na grafikonu 3. prikazani su odabrani koeficijenti pokazatelja stabilnosti poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2008. do 2018. godine.

Grafikon 3. Grafički prikaz pokazatelja stabilnosti poduzeća Varteks d.d.

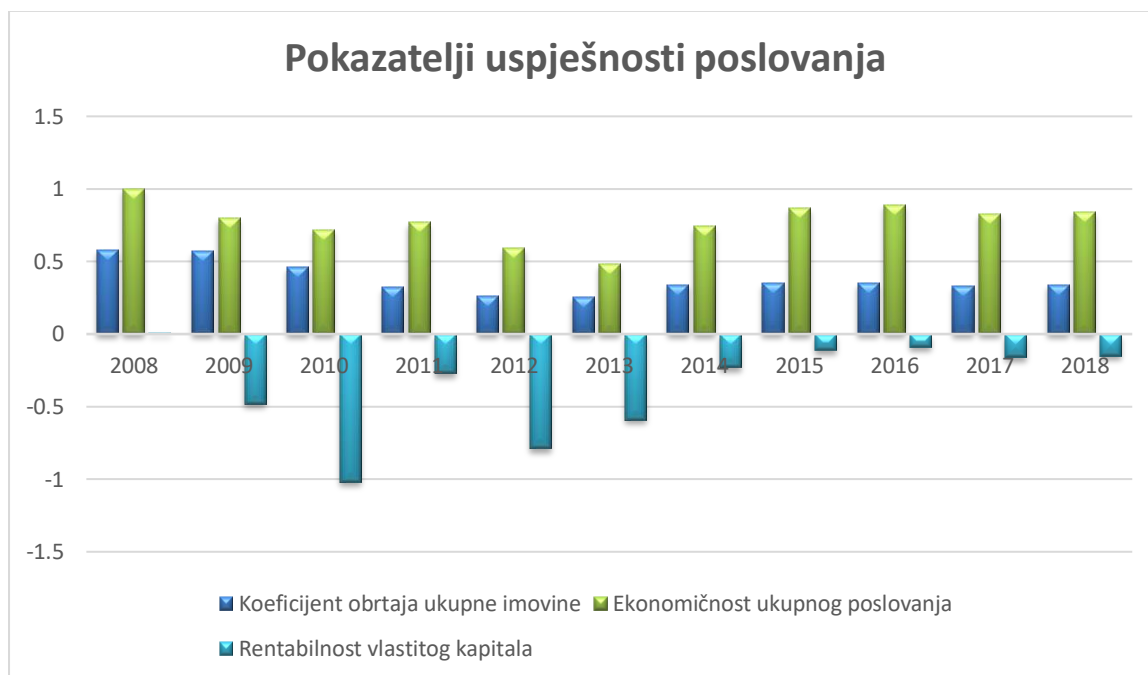
(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Od pokazatelja likvidnosti, na grafikonu 3. prikazan je koeficijent tekuće likvidnosti. Iz grafikona može se uočiti da Varteks d.d. ne može podmiriti kratkoročne obveze koje dolaze na naplatu. Najveću vrijednost koeficijent bilježi 2008. godine, a najmanju 2012. godine, te je i pet godina nakon ulaska u predstečajni postupak koeficijent tekuće likvidnosti izrazito mali, što znači da poduzeće nema radni kapital.

Od pokazatelja zaduženosti, na grafikonu 3., prikazan je koeficijent vlastitog financiranja. Na grafikonu se može vidjeti da najviše imovine iz vlastitog kapitala poduzeće financira 2014. godine, odnosno pet godina nakon ulaska u predstečajni postupak. Te godine poduzeće većinu imovine financira iz vlastitih izvora. Ostalih godina promatranja, bilježi se smanjeni koeficijent što znači da se poduzeće financira više iz tuđih izvora nego iz vlastitih.

Na grafikonu 4. prikazani su odabrani koeficijenti pokazatelja uspješnosti poduzeća Varteks d.d. za razdoblje od 2008. do 2018. godine.

Grafikon 4. Grafički prikaz pokazatelja stabilnosti poduzeća Varteks d.d.

(Izvor: vlastita izrada prema podacima prikupljenim iz financijskih izvještaja)

Od pokazatelja aktivnosti na grafikonu 4., prikazan je koeficijent obrtaja ukupne imovine. Koeficijent kroz godine promatranja bilježi promjene uzrokovane time što imovina uglavnom raste, a prihodi padaju.

Od pokazatelja ekonomičnosti prikazan je koeficijent ukupnog poslovanja. Na temelju grafikona, može se vidjeti da poduzeće Varteks d.d. ostvaruje dobit samo u 2008. godini, a kasnije ostvaruje gubitak.

Što se tiče pokazatelja profitabilnosti na grafikonu može se vidjeti koeficijent rentabilnosti vlastitog kapitala. Na temelju izračuna pokazatelja može se vidjeti da poduzeće Varteks d.d. nakon 2008. godine posluje negativno, ne ostvaruje povrat, prinose i kapital, te ne donosi zaradu za vlasnika.

7. Zaključak

Ekonomska i financijska kriza u Sjedinjenim Američkim Državama iz 2007. godine, negativno je utjecala na sveukupno svjetsko gospodarstvo. Onemogućila se likvidnost i solventnost poslovanja poduzeća, ali i obavljanje redovitih poslova. Reforme koje su postojale na snazi za vrijeme krize nisu bile dovoljne, te se započelo s uvođenjem procedura koje bi omogućile poduzećima sigurniji i efektivniji način reagiranja na reorganizaciju poslovanja. Kako je kriza zahvatila i Hrvatsku 2008. godine, s vremenom je donesena odluka o novom zakonu, Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, koji je stupio na snagu 1. listopada 2012. godine. Zakon sadrži temeljne odredbe, te temeljna pravila financijskog poslovanja kojeg se poduzeća u predstečajnoj nagodbi trebaju pridržavati. Nakon donesenog zakona, zbog raznih izmjena i dopuna, nove uredbe o izmjenama i dopunama bile su na snazi do 1. rujna 2015. godine zbog pojave Stečajnog zakona.

Dužnik je dužan u predstečajnom postupku svoju likvidnost održavati redovitim plaćanjem svih dospjelih novčanih obveza, a uprava je dužna osigurati sve potrebne mjere kako bi omogućila društvu obavljanje poslovanja bez utjecaja rizika. Poduzetnik postaje nelikvidan u situaciji kada kasni 60 dana u ispunjenju obveza i situaciji kada kasni 30 dana sa isplatom plaće. U tom slučaju ne smije obavljati nikakva druga plaćanja koja nisu povezana sa obavljanjem redovitog poslovanja. Kada poduzetnik postaje prezadužen i nesposoban za plaćanje svih svojih obveza, dolazi do insolventnosti. Kod faza predstečajnog postupka, u prvoj fazi javljaju se najvažnija tijela u predstečajnom postupku, a to su sud i povjerenik. U drugoj fazi dolazi do pokretanja postupka, a nakon toga do otvaranja. U jednoj od faza dolazi do utvrđivanja tražbina i slijedi raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja. Šesta faza odnosi se na obustavu predstečajnog postupka, a zadnja faza na pravne posljedice koje mogu nastati u predstečajnom postupku.

Kako je kriza imala značajan utjecaj na rezultate i stvaranje nelikvidnosti, ne samo na poslovanje poduzeća nego i cjelokupno gospodarstvo, utjecala je na radne, tekstilne industrije u koje spada poduzeće Varteks d.d. Kod analize financijskih izvješća, uočava se velika nelikvidnost koja je utjecala na nabavu novih sirovina, materijala, robe. Smanjena je tržišna pozicija poduzeća i veći dio ugovorenih poslova je prekinut. Također, poduzeće nije bilo u mogućnosti realizirati planiranu prodaju da bi ostvarilo prihode i velikim dijelom utjecalo je na rezultat poslovanja. Tijekom višegodišnje krize, poduzeće je bilježilo sve veću nelikvidnost i nije bilo u mogućnosti da se prilagodi situaciji na tržištu da provede cjelokupno restrukturiranje. Poduzeće je 2012. godine, po osnovi kriterija nelikvidnosti, prijavilo postupak predstečajne nagodbe u skladu sa Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Na temelju analize financijskih izvješća poduzeća Varteks d.d. za promatrano desetogodišnje razdoblje, dobiva se slika o tome kako poduzeće upravlja svojim poslovanjem i kako se razvija na tržištu. Za promatrano razdoblje poduzeća pet godina prije ulaska u predstečajni postupak, dugotrajna imovina imala je veći udio od kratkotrajne imovine. Temeljem činjenice da nakon 2008. godine kratkoročne obveze premašuju kratkotrajnu imovinu, može se zaključiti da je poduzeće nelikvidno i takva situacija stvara potrebu za pokretanjem predstečajnog postupka. Pet godina nakon ulaska u predstečajni postupak, kratkoročne obveze imale su veći udio od kratkotrajne imovine, te se može zaključiti da poduzeće i dalje nije likvidno. Na temelju analize računa dobiti i gubitka utvrđeno je da su ukupni prihodi većinom sastavljeni od poslovnih prihoda, a ukupni rashodi od poslovnih rashoda. Poduzeće ostvaruje dobit samo 2008. godine, a u narednim godinama koje slijede ostvaruje gubitak. Kontinuirani pad prihoda i profitabilnosti nakon 2009. godine rezultirao je krizom likvidnosti od 2011. do 2012. godine. Iako je poduzeće tih godina poduzimalo različite inicijative i aktivnosti koje je država predvidjela za poduzetnike u poteškoćama, mjere nisu pomogle poduzeću, pa je pokrenut predstečajni postupak.

Poduzeće je nelikvidno, neefikasno i ne posluje profitabilno svih deset godina tijekom promatranog razdoblja prije i nakon ulaska u predstečajni postupak. Ekonomičnost poslovanja ostvaruje samo u 2008. godini. Nakon pokretanja predstečajnog postupka 2013. godine, sklopljena je nagodba i napravljen plan restrukturiranja. Plan restrukturiranja odnosi se na povećanje efikasnosti poslovanja u svim poslovnim područjima i na zatvaranje dijelova sustava koji posluju sa gubitcima. Plan je otplatiti sve dugove do kraja 2018. godine. Poduzeće je krenulo lagano sa poboljšanjem na način da sudjeluje sa iznosom vlastitog doprinosa kroz prodaju nekretnina, ustupanje nekretnina na ime podmirenja vjerovnika uz sve mjere koje su propisane i vodi se u skladu sa procesom restrukturiranja. Plan je otplatiti sve dugove do kraja 2018. godine.

Popis literature

Knjige:

1. Ježovita, A., Sever-Mališ, S., Mamić-Sačer, I., Žager, K., Žager, L.(2008) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, str. 35-254
2. Sever-Mališ, S., Mamić-Sačer, I., Žager, K., Žager, L.(2017) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, str. 91- 270

Članci:

1. Barišić, D., Benc, R., Kontrec, D., Redžić, A. (2012.): Novo ovršno pravo i predstečajni postupak, Zagreb, str.103.
2. Bodul, D. ,Grbić, S. (2018) (Nefunkcionalan) institucionalni okvir i problemi ostvarivanja prava na pravično suđenje 55, 4, str. 755.- 769
3. Jelinić, Z.(2017) Fighting Recession at the Expense of Access to Justice – the case of Croatian financial operations and pre-bankruptcy settlements act, 38,1, str. 223-242
4. Maganić A.(2015) Pravna sredstva protiv predstečajne nagodbe, str 1.-120.
5. Uzelac A.(2015) Je li uređenje predstečajnog postupka bilo sukladno s ustavom? POST FESTUM analiza više neriješenih procesnih i ustavnih problema, str.1.-29

Internet izvori:

1. Burza, Financijska izvješća poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2018.godine.(bez dat.) Preuzeto dana 30.02.2020. s <https://zse.hr/default.aspx?id=36774>
2. FINA, Financijska izvješća poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2018.godine. (bez dat.) Preuzeto dana 30.02.2020. s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>
3. Stečajni zakon NN 71/15 (2017). Preuzeto dana 30.02.2020. s <https://www.zakon.hr/z/160/Ste%C4%8Dajni-zakon>
4. Varteks d.d. (2020). Preuzeto dana 28.02.2020. s <https://www.varteks.com/>
5. Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi NN 108/2012 (2012). Preuzeto dana 30.02.2020. s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_10_108_2361.html
6. Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15 (2015). Preuzeto dana 30.02.2020. s <https://www.zakon.hr/z/543/Zakon-o-financijskom-poslovanju-i-predste%C4%8Dajnoj-nagodbi>

Popis tablica

Tablica 1 : Formule za izračun financijskih pokazatelja.....	4
Tablica 2. Prikaz bilance poduzeća Varteks d.d. od 2008.do 2013.godine.....	12
Tablica 3. Prikaz računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine	13
Tablica 4. Prikaz vertikalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine	14
Tablica 5. Prikaz vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća od 2008. do 2013. godine	15
Tablica 6. Prikaz horizontalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine	16
Tablica 7. Prikaz horizontalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine.....	17
Tablica 8. Pokazatelji stabilnosti poslovanja poduzeća Varteksa d.d. od 2008. do 2013. godine	18
Tablica 9. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Varteks d.d. od 2008. do 2013. godine	20
Tablica 10. Prikaz bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine.....	22
Tablica 11. Prikaz računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine	23
Tablica 12. Prikaz vertikalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine	24
Tablica 13. Prikaz vertikalne analize račun dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine	25
Tablica 14. Prikaz horizontalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine	26
Tablica 15. Prikaz horizontalne analize bilance poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine	27
Tablica 16. Pokazatelji stabilnosti poslovanja poduzeća Varteks d.d. od 2009. do 2018. godine	28
Tablica 17. Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Varteks d.d. od 2014. do 2018. godine	30
<i>Grafikon 1.</i> Grafički prikaz bilance poduzeća Varteks d.d.	32
<i>Grafikon 2.</i> Grafički prikaz računa dobiti i gubitka poduzeća Varteks d.d.	33
<i>Grafikon 3.</i> Grafički prikaz pokazatelja stabilnosti poduzeća Varteks d.d.....	34
<i>Grafikon 4.</i> Grafički prikaz pokazatelja stabilnosti poduzeća Varteks d.d.....	35